

GMINNA
BIBLIOTEKA PUBLICZNA
w Lyskach
44-295 Lyski, Rybnicka 2, tel. 4300018
NIP 642-27-08-925 REGON 900984006

P. Woźń

URZĄD GMINY LYSKI	
Wpł.	14-05-2024
godzina
Nr	3002 zał.

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI
GMINNEJ BIBLIOTEKI PUBLICZNEJ W LYSKACH
W 2023 ROKU

DYREKTOR
Gminnej Biblioteki Publicznej
w Lyskach
Nowok
mgr inż. Beata Nowok

\$

Sprawozdanie z działalności Gminnej Biblioteki Publicznej w Lyskach w 2023 roku

Gminna Biblioteka Publiczna w Lyskach zwana dalej "Biblioteką" posiada osobowość prawną. Jest instytucją kultury, której organizatorem jest Gmina Lyski, zapewniająca warunki jej działalności i rozwoju na poziomie odpowiadającym jej zadaniom i wymogom współczesności.

Biblioteka jest wpisana do rejestru instytucji kultury prowadzonego przez organizatora.

Biblioteka wchodzi w skład ogólnokrajowej sieci bibliotecznej.

Biblioteka służy rozwijaniu i zaspokajaniu potrzeb edukacyjnych, informacyjnych i kulturowych społeczeństwa oraz uczestniczy w upowszechnianiu wiedzy i kultury.

Do zadań Biblioteki w szczególności należy:

- 1) Gromadzenie, opracowywanie, ochrona i aktualizacja materiałów bibliotecznych utrwalonych w dowolnej formie, ze szczególnym uwzględnieniem materiałów dotyczących gminy i jej społeczności;
- 2) Gromadzenie, opracowanie materiałów bibliotecznych służących zwalczaniu uzależnień i patologii społecznej;
- 3) Prowadzenie działalności informacyjno-bibliograficznej i publicznej na terenie gminy;
- 4) Udostępnianie zbiorów bibliotecznych na miejscu, wypożyczenie na zewnątrz, prowadzenie wymiany bibliotecznej z uwzględnieniem potrzeb wszystkich mieszkańców gminy, bez względu na ich wiek, wykształcenie, status społeczny, narodowość, przekonania religijne, w tym chorych i niepełnosprawnych;
- 5) Tworzenie i udostępnianie własnych baz danych: faktograficznych, katalogowych, bibliograficznych oraz organizowanie dostępu do baz zewnętrznych.

Dokładamy wszelkich starań aby nasze biblioteki były miejscem otwartym, dostępnym dla wszystkich, oferującym różnorodne zasoby czytelnicze, a także organizującym różnego rodzaju wydarzenia promujące czytelnictwo i kulturę literacką. Dzięki temu zachęcamy jej

użytkowników do sięgania po książki, rozwijania swoich zainteresowań oraz poszerzania swojej wiedzy.

Wspieranie czytelnictwa ma ogromne znaczenie nie tylko dla rozwoju jednostki, ale także dla społeczeństwa jako całości. Ogromnym potencjałem dla bibliotek jest propagowanie czytania dla przyjemności, bo to ono zwiększa szansę pozostania czytelnikiem na długi czas z korzyścią dla wszystkich w różnych okresach życia:

„Czytanie rozwija rozum młodzieży, odmładza charakter starca, uszlachetnia w chwilach pomyślności, daje pomoc i pocieszenie w przeciwnościach.” – Cyceeron

Dlatego warto docenić i wspierać biblioteki jako miejsca, które nie tylko udostępniają książki, ale także pełnią istotną rolę w edukacji czytelniczej społeczeństwa i promowaniu czytania. Przywiązanie do książek i czytania może być kluczem do rozwijania w sobie empatii, wyobraźni oraz kreatywności, a także pozytywnie wpływać na jakość naszego życia..

Nasze biblioteki oferują różnorodne formy czytania, począwszy od tradycyjnych książek, poprzez broszury informacyjne, e-booki, aż po audiobooki. Dzięki temu każdy użytkownik może znaleźć coś dla siebie i czerpać przyjemność z czytania na własnych warunkach. Ponadto biblioteki organizują liczne wydarzenia kulturalne, spotkania autorskie, czytelnicze spotkania z dziećmi czy warsztaty, które dodatkowo zachęcają do czytania oraz rozwijają zainteresowania czytelnicze.

Sieć biblioteczną tworzą placówki: Lyski (centrala); oraz filie: Adamowice, Pstrązna, Raszczyce.

Godziny otwarcia placówek bibliotecznych:

Lyski	Pon–Pt: 8 ⁰⁰ –16 ³⁰
F. Adamowice	Pon: 8 ⁰⁰ –14 ⁰⁰ , Wt–Pt: 11 ⁰⁰ -17 ⁰⁰
F. Pstrązna	Pon–Pt: 8 ⁰⁰ –16 ⁰⁰
F. Raszczyce	Pon–Pt: 8 ⁰⁰ –16 ⁰⁰

Dotychczas usługi biblioteczne były dostępne od poniedziałku do piątku. Wzorem lat poprzednich tak i w 2023 r. biblioteki, które aplikowały o środki z MKiDN obligatoryjnie pracowały również w soboty (27 z wymaganych 26) od 8⁰⁰-12⁰⁰.

Działania kulturalno–edukacyjne prowadzone przez Bibliotekę

Biblioteki od lat współpracują ze szkołami, przedszkolami, innymi organizacjami (LYSKOR, KGW, OSP, ...) oraz ludźmi aktywnymi społeczności lokalnej. Przedsięwzięcia organizowane w bibliotece skierowane są do grona jej użytkowników, uwzględniając sugestie ze strony środowiska lokalnego.

Każda placówka organizuje spotkania edukacyjno–kulturalne dla dzieci przedszkolnych i wczesnoszkolnych oraz dorosłych (w mniejszym stopniu). W trakcie spotkań z dziećmi przeprowadzamy lekcje biblioteczne przybliżające zasady korzystania z biblioteki oraz prezentujemy i czytamy literaturę dedykowaną odpowiedniej kategorii wiekowej. Zwieńczeniem tych działań są zazwyczaj zabawy oraz prace plastyczne, które prezentujemy w naszych bibliotekach. Tu też nagłaśniamy **akcję „Mała Książka Wielki Człowiek”**, która jest z nami już 5 rok i cieszy się dużym powodzeniem. Organizujemy również spotkania pod chmurką, w sąsiedztwie naszych bibliotek i nie tylko czytamy bajeczki naszym milusińskim.

Co roku podczas Tygodnia Bibliotek nasze działania są zintensyfikowane i skierowane do szerszego grona odbiorców w celu promocji i zainteresowania czytelników różnymi zagadnieniami. Kierując się potrzebą pobudzenia zainteresowania wiedzą i literaturą popularnonaukową zorganizowano **spotkanie z dr hab. inż. Łukaszem Wróblewskim profesorem AWSB pt. „Od Astrolabium Kopernika po współczesny teleskop – rozwój i zastosowanie instrumentów naukowych oraz astronawigacyjnych”**. Spotkanie skupiało się na historii rozwoju instrumentów naukowych i astronawigacyjnych – od przyrządów obserwacyjnych Kopernika, przez teleskopy Galileusza, aż do nowoczesnych teleskopów i radioteleskopów kosmicznych. Profesor Wróblewski opowiadał o zastosowaniu tych instrumentów w badaniach naukowych oraz ich roli w astronawigacji. Podczas prezentacji zostały omówione najnowsze osiągnięcia w dziedzinie astronomii, takie jak odkrycie nowych planet pozasłonecznych czy analiza fal grawitacyjnych. Spotkanie było doskonałą okazją do zgłębienia wiedzy na temat fascynującej sfery kosmosu oraz zapoznania się z historią rozwoju instrumentów naukowych. W spotkaniu uczestniczyli miłośnicy astronomii i tematyki popularnonaukowej, toczyły się też ciekawe dyskusje na temat rozwoju instrumentów astronawigacyjnych, astronomii i kosmologii.

W tym czasie, centrala oraz filie zorganizowały spotkania z przedszkolakami:

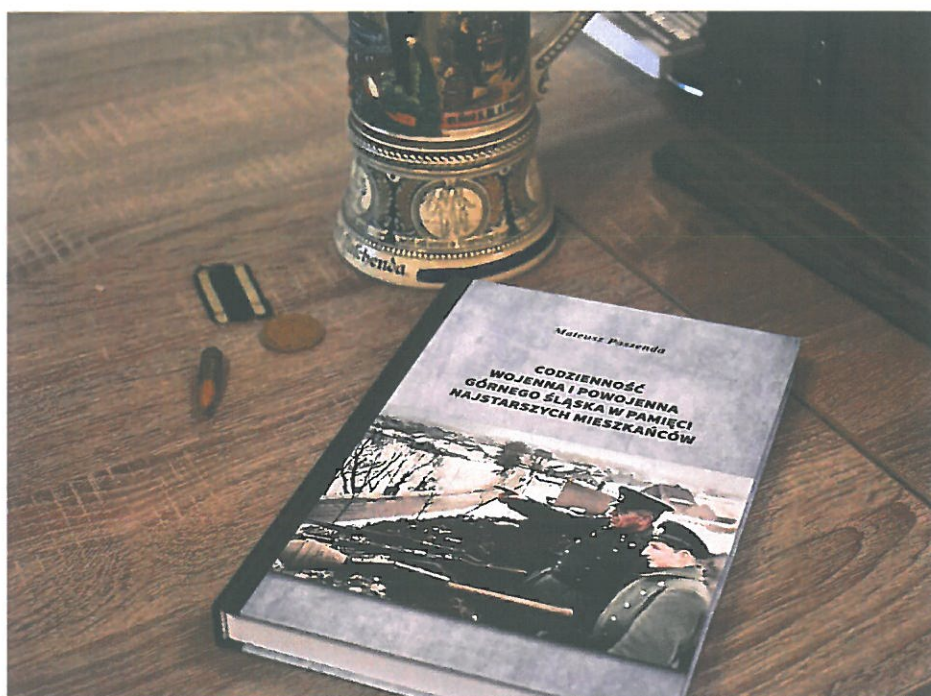
1. W Lyskach (PSZCZÓŁKI, MYSZKI i BIEDRONKI) odwiedziły bibliotekę i specjalnie dla nich przygotowano Wioskę Smerfów, w której czekała na nich Smerfetka z niespodziankami. Emocjom nie było końca, bo jedną z niespodzianek było wysłuchanie bajki pt. "Wyścig smerfów" i "Dziwny smerf". Nie obyło się bez pogadanki z przeczytanych opowieści. Jedni mieli za zadanie pokolorować wybrane smerfy, a drudzy wykonać rysunek do przeczytanej bajki. Jedna z grup zakończyła przygodę ze Smerfami, wysłuchaniem utworu wykonanego na pianinie przez ich koleżankę. Dzieci wyszły z biblioteki radosne i uśmiechnięte.
2. W Adamowicach zaś było spotkanie z dziećmi szkolnymi kl. I-III oraz z dziećmi przedszkolnymi. Każda grupa zapoznała się z ciekawą książką i dyskutowała o bibliotece i książce w życiu dzieci.
3. W Pstrążnej natomiast w ramach współpracy ze szkołą i promocji Tygodnia Bibliotek, wzięliśmy udział w Konkursie pięknego czytania - jako juror. Miały też miejsce dwa spotkania z przedszkolakami. Dzieciaki podczas słuchania i oglądania bajki pt. "Kot-o-ciaki - Biblioteka" dowiedziały się sporo o bibliotece, poznały się z bajkowymi Krasnalami ich przygodami i zwyczajami. Każdy przedszkolak wykonał (prawie)

samodzielnie Krasnala, którego wykorzystał do stworzenia swojej pierwszej okładki z poznanej bajki. Wykonane prace zaprezentowano w bibliotece - wystawa.

4. Raszczyce w ramach Tygodnia Bibliotek zorganizowały 3 spotkania z przedszkolakami. Pierwsze spotkanie w Raszczykach z Bystrzakami, drugie z Żabkami w Żytnej i trzecie z Krasnoludkami również w Żytnej. Jak zawsze podczas takich spotkań nie obyło się bez bajki, dyskusji o niej i zabawy z jej treścią. To bardzo cenne doświadczenie w naszej jakże ważnej misji.

Spotkanie autorskie z Mateuszem Paszendą

W bieżącym roku było spotkanie autorskie z Mateuszem Paszendą autorem książki pt. „Codziennosc wojenna i powojenna Górnego Śląska w pamięci najstarszych mieszkańców”. Książka ta została wydana przez naszą bibliotekę.

W bibliotece organizujemy również inne spotkania dla uatrakcyjnienia naszej oferty np.: **"Zimowy poranek Muminka"** podczas ferii zimowych; Spotkanie z baśnią **"Kot w butach"**; **„Jesienne lekcje biblioteczne”** promocja biblioteki i czytelnictwa w ZSP w Lyskach, w Adamowicach, Pstrążnej i Raszczytach; akcja **„Przedświątecznie w bibliotece”** – czytano książki tematyczne pt. „Moja pierwsza książka na Święta” „Peppa Pig – Wizyta Mikołaja” oraz „Święta małej dziewczynki”. Dzieci wykonały bombki, którymi przyozdobiły przygotowaną dla nich choinkę. Dwie grupy gościły w bibliotece, zaś najmłodszą grupę bibliotekarka odwiedziła w Przedszkolu w Lyskach. Filia w Raszczytach cyklicznie uczestniczy w spotkaniach z „Kicią Kocią” w grupach przedszkolnych itp.

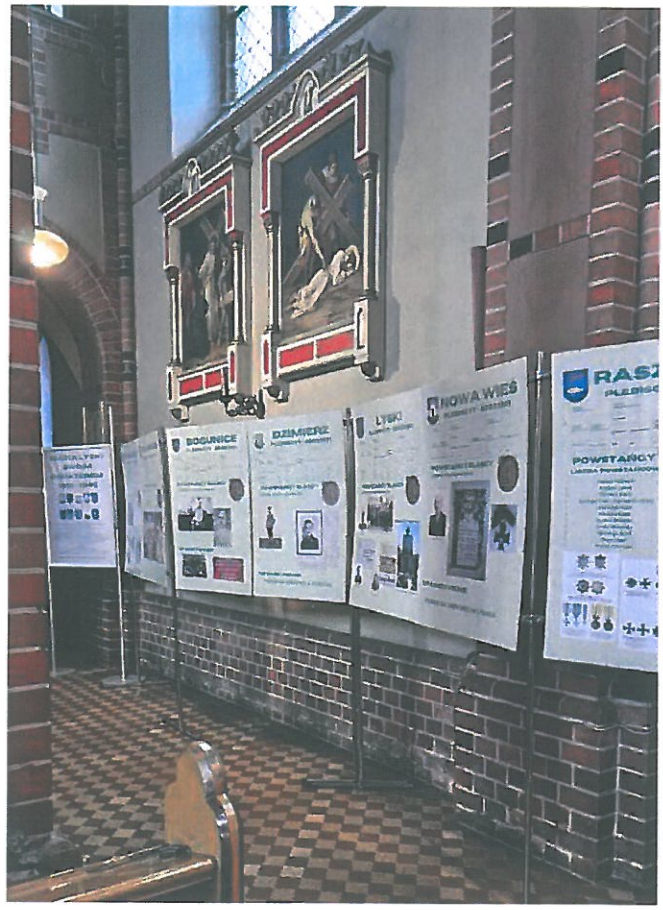
Nasze biblioteki włączyły się również w akcje czytelnicze takie jak: **„Cała Polska czyta dzieciom”** oraz **„Czytanie na Polanie”**. Z powodzeniem działa też akcja **„PODZIEL SIĘ KSIĄŻKĄ”**. Skierowana do wszystkich użytkowników i przyjaciół biblioteki. W ten sposób pozyskujemy dodatkowy księgozbiór i czytelników. Oficjalnie wprowadziliśmy **„Książkę na telefon”**, to ukłon w stronę chorych, starszych i niepełnosprawnych osób, które niejednokrotnie nie mają możliwości do nas dotrzeć. Dostarczaniem książek zajmują się bibliotekarze. Wydarzeń i warsztatów dla dorosłych mamy bardzo mało, a mimo to ta grupa jest najczęściej widywana w placówkach.

Małymi krokami idziemy w stronę działań proekologicznych w naszych bibliotekach, na razie nie są to działania cykliczne. W tym roku pochyliliśmy się nad segregacją śmieci, w trakcie akcji „Czytanie na polanie” oraz innych spotkań z przedszkolakami. Z doświadczenia wiemy, że każda forma pracy z dziećmi przynosi zamierzone efekty. Dlatego w przyszłości postaramy się wprowadzić cykliczne zajęcia proekologiczne z wykorzystaniem literatury przedmiotu uwzględniając także ważną troskę o środowisko. Każde działanie z dziećmi wpływa również na otaczających ich dorosłych, to One pełne emocji zachęcają swoich rodziców, rodzeństwo i dziadków do angażowania się w ekologię.

Dodatkowo bibliotekarze aranżują spotkania małych grup użytkowników podczas zwykłych odwiedzin w bibliotece, które zazwyczaj poświęcone są przeczytanym książkom oraz zapowiadanych nowościom. Potencjalnych i swoich czytelników na bieżąco informujemy o działaniach i nowościach wydawniczych na stronie internetowej biblioteki, na portalu społecznościowym Facebook oraz w Informatorze Gminnym. Dodatkowo w celu promocji działań i naszej oferty wykorzystujemy marketing szeptany, co też przynosi pożądane efekty.

Wystawa „Gmina Lyski swoim bohaterom 1918-1945”

W grudnia odbyło się uroczyste odsłonięcie miejsca pamięci w Pstrążnej, poświęconego poległym Powstańcom Śląskim oraz tym, którzy zginęli w miejscach kaźni II Wojny Światowej. Wydarzeniu towarzyszyła wystawa „Gmina Lyski swoim bohaterom 1918-1945” koordynowana i redagowana przez dr hab. nauk humanistycznych, profesor nadzwyczajną Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie Julię Dziwoki oraz Dyrektora Gminnej Biblioteki Publicznej w Lyskach Beatę Nowok. Wystawa jest efektem kwerendy przeprowadzonej w już zgromadzonych materiałach historycznych jak i przeprowadzonych przeciągu długich tygodni żywych rozmów z rodzinami, potomkami bohaterów tamtych dni. Przygotowaliśmy wystawę na 22 posterach, którą podzieliliśmy na dwie części. Jedna z nich przedstawia okres Powstań Śląskich, druga zaś dotyczy II Wojny Światowej. Podczas wernisażu Pani Profesor Julia Dziwoki przedstawiła wartość merytoryczną prezentowanej wystawy. Za wkład naukowy i poświęcony czas bardzo dziękujemy. Wspomniana wystawa była prezentowana w kościele św. Mikołaja w Pstrążnej od 12 grudnia. Obecnie wystawę można oglądać w siedzibie Gminnej Biblioteki Publicznej w Lyskach.

Najważniejsze informacje i wydarzenia dotyczące działalności Biblioteki można znaleźć na stronie internetowej biblioteki oraz na Facebooku.

Księgozbiór bibliotek powiększył się o książki zakupione z dotacji samorządowej, MKiDN oraz podarowane przez czytelników:

- 1) środki finansowe samorządowe na zakup książek: **25.000,86 zł** – co daje **831** książek;
- 2) darowizny rzeczowe: **549** książki na kwotę **7303,42,00 zł**;
- 3) środki finansowe pozyskane przez Bibliotekę w ramach **Narodowego Programu Rozwoju Czytelnictwa 2.0. na lata 2021-2025**. Priorytet 1 Poprawa oferty bibliotek publicznych - Kierunek interwencji 1.1. Zakup i zdalny dostęp do nowości wydawniczych - **13.462,00**, co daje **465** zakupionych książek.

Dodatkowo za pomocą Serwisu Legimi zapewniamy zdalny dostęp do nowości wydawniczych. Miesięcznie oferujemy naszym użytkownikom 10 kodów z nieograniczonym dostępem do ebooków, audiobooków. Roczny dostęp do Legimi to koszt **1860,00 zł**, z czego nasi użytkownicy przeczytali lub wysłuchali (pobrali) **1202** książki.

Środki finansowe przeznaczone na zakup książek i zdalny dostęp do nowości wydawniczych zostały wykorzystane w 100%. Księgozbiór w naszych bibliotekach jest na bieżąco aktualizowany.

Przy doborze nowych publikacji uwzględniamy potrzeby i gusty czytelników oraz trendy i rankingi literackie. Niemniej jednak za ostateczny dobór tytułów i zawartych w nich treści odpowiedzialni są bibliotekarze, dlatego nasz księgozbiór jest urozmaicony, tym samym dość atrakcyjny i różnorodny.

DANE STATYSTYCZNE

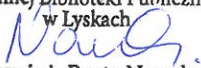
(poniższe dane dotyczą czytelników i wypożyczeń do 31 grudnia roku 2021, 2022, 2023)

Biblioteki	Czytelnicy			Wypożyczenia		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Lyski	625	600	560	6 807	7 046	8109
Raszczyce	295	305	309	2 858	3 960	3940
Adamowice	189	184	180	2 075	2 189	2067
Pstrążna	413	424	406	6 304	7 300	5947

Rok 2023 był rokiem zmian dla naszych bibliotek. Z końcem września dotychczasowa p. dyrektor przeszła na zasłużoną emeryturę. Jednak już na początku października nowym dyrektorem została jedna z pracownic naszej filii. W związku z tym konieczne było przeprowadzenie inwentaryzacji księgozbioru w każdej jednostce. To wyłączyło biblioteki z pracy na prawie 3 tygodnie, co oznaczało ich zamknięcie dla użytkowników. Dodatkowo, dłuższe chorobowe jednego z pracowników spowodowało czasowe zamknięcie filii. To wszystko wpłynęło na zmniejszenie ilości czytelników i wypożyczeń.

WÓJT

Sylwia Gabryelska-Ritzka

DYREKTOR
Gminnej Biblioteki Publicznej
w Lyskach

mgr inż. Beata Nowok

